

DM ajánló

MA

A SZITI EGYESÜLET MANDALA-KLUBJÁBAN (Berzsenyi u. 3.) 13 és 15 óra között a Fehér Gyűri Közhazsnú Egyesület ingyenes jogi tanácsadást tart a bűncselekmények sértettjeinek.

ENERGIATAKARÉKOS-SÁGI tanácsadás a Technika Házában (Kígyó u. 4.) 15.30 órától. Kiállítás hétfőtől péntekig 8-tól 18 óráig.

A SZEGED KLUB ALAKULÓ ÜLÉSE 16 órakor a Csillag téri fiókkönyvtárban (Keresztút u. 29.). A beszélgetést vezeti: Tandí Lajos, a Szeged folyóirat főszerkesztője.

HANG-CSEND-JÁTÉK IDŐORSZÁGBAN – zenés fül-törővel egybekötött hangverseny gyerekeknek és felnőtteknek a Bálint Sándor Művelődési házban 16 órakor. Közreműködik a Zákánysszéki Művészeti Iskola citeratanszaka Monoki Lajos vezetésével.

FILMES ÖNKÉPZŐKÖR. A Somogyi-könyvtár I. emeleti zeneszobájában 16.30 órakor az Űvegörök című filmet vetítik.

A NEMZETISÉGEK HÁZÁBAN 17 órakor Vezetési és szervezési ismeretek: a nyilvános beszéd alapjai, vezetési módszerek, a vezetési folyamat elemei, kommunikációs ismeretek témában Molnár Márton tart előadást.

A BIOKULTÚRA EGYESÜLET szegedi csoportja szervezésében dr. Terjéki József tart előadást 18 órától a Százszorszép Gyermekházban Az állatok szerepe a biogazdálkodásban címmel.

A BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN 19 órakor Keönc Boldizsár és Huszár Lajos hangversenye. Műsor: Schubert. A szép molnár lány – dalciklus.

A JATE-KLUBBAN 19.30 órakor Scene House present: The Lover. By.: Harold Pinter. Cast: Varga Edina, Vékony Attila, Kocsik András. Directed by: Pápai Sarolta. Angol nyelvű színházi előadás.

A SZOTE-KLUBBAN 22 órakor Repeta party. Műsorvezető: Mc. Fresh.

AZ ALKOTÓHÁZBAN (Árboc u. 1-3.) ma, 15.30 órától bőrműves szakkör, 16.30 órakor fazekas szakkör gyerekeknek, 16.30 órakor papírművészeti szakkör gyerekeknek; holnap, 15 óra hímező szakkör, 15.30 óra fazekas szakkör gyerekeknek, 16 óra kosárfonó szakkör.

Esőcsatorna-akció

horganyzott alumínium plastmó réz

Turdo Kereskedelmi Bt.
Szeged, Kálvária sgt. 52.
Tel.: 62-444-061.
Nyitva: H-P.: 7-16 ig.

HÚSVÉTI HÚSÁRESÉS

a Temesvári Hús Kft. üzleteiben

Sertéscomb	485 Ft/kg
Sertéslapocka	485 Ft/kg
Sertéskaraj	485 Ft/kg
Sertéstárja	420 Ft/kg
Sertésdagadó	440 Ft/kg
Sertés nyúlja	230 Ft/kg
Hálás sonka, darabolt comb, füstölt tarja	698 Ft/kg

Szeged, Keresztút u. 23/B,
tel.: 62-458-154
Szeged, Budapesti krt. 37.,
tel.: 62-474-044
Nyitva: K-P.: 7-18, Sz.: 7-12

● Transzplantáció – európai normák szerint Változatok az átültetésre

Az új törvény hatására egyre kevesebb átültethető vese érkezik a szegedi transzplantációs centrumba is. (Fotó: Schmidt Andrea)

Az olaszoknál a hallgatás beleegyezést jelent. Nálunk, ha nincs tiltás, akkor sem engedélyezett, a britek írásos hozzájárulást, vagy két tanú igazolását teszik kötelezővé, a finnek, a franciák és a spanyolok szintén azt mondják, tiltás hiányában a szervkivétel lehetséges. Abban azonban minden európai ország álláspontja megegyezik, hogy az emberi szerv nem lehet anyagi haszon forrása.

Ahová most az olaszok visszatértek, mi, magyarok, most azt hagytuk el. Az olasz képviselőház nagy többséggel elfogadta a szervátültetés előírásait újraszabályozó törvényt, amely Itáliában is általánossá teszi az Európai Unió normáit, s amely rögzíti: ha az elhunytjánál nincs tiltó nyilatkozat arról, hogy szerveit nem vehetik ki, s nem ültethetik át másik emberbe, akkor a szervkivétel elvégezhető. Egyszerűbben fogalmazva: a hallgatás beleegyezést jelent, s ha nincs tiltás, az elhunyt automatikusan donorrá válik. A rendelkezés persze nem egyik napról a másikra lép életbe, adtak időt az olaszoknak arra, hogy eldönthessék, mit akarnak.

Haláluk után a szerveiket. Ha letiltják a kivételt, akkor nyilatkozatot kell tenniük vagy a munkahelyi, vagy a háziorvosuknál, s az így született hivatalos okmányt, személyi irataikkal együtt maguknál kell hordaniuk. Nálunk ez év január elsejétől fordult másik irányba a szervátültetés mikéntje, mondhatni a korábbi gyakorlathoz képest Magyarország visszalépett. Új egészségügyi törvényünk értelmében ugyanis, ha az elhunytjánál nincs tiltó nyilatkozat, akkor sem vehetők ki szervei. Ez csak akkor történhet meg, ha hozzátartozója erre engedélyt ad.

Az új magyarországi törvény szigorúbb, mint a korábbi volt, s ennek okán nehezíti az orvosok munkáját, s csökkenti a donorok számát. A korábbi, az 1972-es egészségügyi törvény nálunk is – az olaszok most hozott törvényével egyezően – azt mondta ki, hogy ha nincs tiltó nyilatkozat, akkor nincs akadály a szervkivételnek, s az átültetésnek. A mi, 1998-as törvényünk az emberi jogok tiszteletben tartására hivatkozván, nem enged szabad utat a holt tetetlenségét kihasználó, szervei feletti szabad orvosi döntésnek. Ez elfogadható,

ugyanakkor a másik oldalon ott a tény, miszerint, amióta az új törvény életben van – illetve már az erre való előkészületek hatására, hónapokkal korábban is – lényegesen kevesebb volt a donor, aminek következtében jelentősen csökkent a veseátültetések száma hazánkban. Tavaly 30 százalékkal kevesebb veseátültetés történt, mint az azt megelőző évben, jóllehet egyre többen lesznek az új vesére várakozók, számuk jelenleg 750. Ugyanakkor 3 ezer beteg szorult művesekezésre, s évente 1000-1200 új páciens jelentkezik dialízisre. Gyarapodó táborukból kerül ki az egyre több, vesedonorra váró beteg.

Az Egyesült Királyságban – 1989-ben – törvényben rögzítették, hogy az elhalt hozzájárulását vagy úgynevezett donorkártyán, vagy két tanú igazolása alapján kell megszerezni a veseátültetéshez, s az átültetés csak ennek megléte esetén történhet meg. A finnek, a franciák, a spanyolok ezzel kapcsolatos törvénye azt írja elő: arról kell megbizonyosodni, hogy a potenciális donor életében nem tiltotta-e meg szervei kivételét transzplantáció céljára. Tiltás hiányában a szervkivétel lehetséges.

Abban minden európai or-

szág egyetért, hogy az emberi szervek nem lehetnek haszonforrások, s ezt rögzíti az Európa Tanács egyezménye is. Ennek ellenére kialakult a szervekereskedelem a fejlődő országokból a fejlett államokba történő szervexport létezik.

A szakemberek szerint az emberi szervátültetés megannyi buktatóját az állati szervek emberbe történő átültetése fogja csak kiküszöbölni. A genetikailag módosított állatokból származó szervek transzplantálása már előrehaladott kísérleti stádiumban van. Shaul Massry, a dél-kaliforniai egyetem vesebetegségekkel foglalkozó intézetének professzora négy évvel ezelőtt járt Szegeden, az akkor vele készített interjúban már arról beszélt: az USA-ban és Nagy-Britanniában folynak úgynevezett transzgenikus sertések tenyésztését szolgáló kísérletek. Azért sertésekkel, mert ezeknek az állatoknak a veséje, illetve szíve a legalkalmasabb az emberi szervezetbe történő beültetésre, ugyanis mérete hasonló, s a különböző hatásokra egyformán reagál.

Ha ez a fajta szervtranszplantáció végre megvalósulhat, akkor talán elhárul a donorakadály a veseátültetések útjából.

Kalocsai Katalin

● Igazolványcsere a felsőoktatásban

Módosított határidő

A hónap végéig meghosszabbították az eddig használt diákigazolványok érvényességét a felsőoktatásban, mert az új iratok csak később érkeztek meg az intézményekbe.

Az egyetemisták és a főiskolások március 31-ig még használhatják eddigi diákigazolványaikat, mert a korábbi határidőre – február végére – a felsőoktatási intézmények még nem kapták meg az új okmányokat, és így nem tudták lecserélni a diákok régi igazolványait. A határidő módosításával a hallgatók várhatóan folyamatosan kihasználhatják a diákigazolvánnyal igénybe vehető kedvezmé-

nyeket. A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Orvostudományi Kara az ott tanuló hallgatók kilencven százaléka számára legutóbb új diákigazolványt kapott eddig – közölte Lednitsky András, a dékáni hivatal vezetője. A maradék tíz százalékba tartoznak a félélvisméltók, akik csak most adták le igénylőlapjukat. Érkeztek az orvosokra olyan rosszul kiállított igazolványok is, amelyeket emiatt nem vehettek át tulajdonosaik. Ezek helyett újakat kell kérni.

Mintegy négyezer új igazolvány érkezett a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára, és csupán közel száz darab hiányzik – mondta Molnár Katalin a cserét lebonyolító ta-

nulmányi osztály munkatársa. A már kérvényezett iratok az Állami Nyomda ígérete szerint március végéig megérkeznek. Ha valaki addig mégsem kapna új dokumentumot, akkor lehetőség van ideiglenes igazolvány kiállítására. Ez – mint Molnár Katalin elmondta – negyvenöt napig érvényes, és csak annak adható, aki már benyújtotta kérvényét az új igazolványra. A tanulmányi osztály munkatársa szerint attól senkinek sem kell tartania, hogy március 31-e után diákigazolvány nélkül maradna. A József Attila Tudományegyetemen csak március 16-tól lehet felvenni az új igazolványt, addig ellenőrzik az iratokat, nehogy valaki hibásan kitöltött okmányt kap-

jon kézhez – tájékoztattott Tóth Gábor, a hallgatói iroda vezetője. Eddig összesen 9151 új diákigazolvány érkezett az egyetemre, azt azonban nem lehet pontosan meghatározni, hogy ebből a most beérkezett hallgatók közül mennyien kapnak. A diákok állandó mozgása miatt csak annyi bizonyos, hogy az intézménnyel hallgató jogviszonyban állók száma 10000 és 11300 között van. Ideiglenesen adható igazolványból csupán négyszázat kapott a JATE, ami még tízezer diákkal számolva sem éri el azt az arányt – a hallgatói létszám öt százalékát –, amelyre az oktatási minisztérium korábban ígéretet tett.

Hegedűs Szabolcs

miről írt a DM?

● 75 éve

A szegedi egyetemért

Emlékeztet, hogy nem régiben Szegeden járt gróf Klebesberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter. Ez alkalommal meglátogatta a Ferencz József tudományegyetem minden épületét, és megnézte az egyetem felszerelését is. A miniszter tetszését fejezte ki az egyetem fokozatos fejlődésért, azonban megállapította, hogy nagyon hiányos, sőt szegényes az egyetem felszerelése. A

kultuszminiszter most hosszabb levelet intézett több előkelő állású szegedi emberhez, akik tényezői a város társadalmának. A miniszter felkéri a címzeteket, hogy adományaikkal támogassák a nagyhírű egyetemet. A miniszter szerint elsősorban két irányban, orvosi és mezőgazdasági technikai irányban szükséges az egyetem fejlesztése.

(1924)

● 50 éve

Lázás készülődés

Az egész ország lázasan készül az idei március 15-e megünneplésére. Az ünnepségek már március 14-én kezdődnek, amikor a Kossuth-akadémián tiszta-avatás lesz és ugyanezen a napon osztják ki a Kossuth-díjakat. Március 15-én kerül sor a Népfőnt első országos kongresszusára, amelyet mintegy 2000 küldött részvételével a Sport-

csarnokban tartanak. A kongresszust az ifjúság páratlan díszszemléje előzi meg. Az ország minden városában és községében is Népfőnt gyűlés lesz, amelyen helyi szónokok méltatják a nap jelentőségét. Az ünnepségeket a színházakban és kultúrházakban rendezett díszelőadások fejezik be.

(1949)

● 25 éve

Negyvenezer facsemete

Manapság, amikor a környezet védelme és esztétikumának emelése oly fontossá vált, minden olyan hírnek kétszeresen örül a közvélemény, amely fásítást, környezetszépítést tartalmaz. Újabban Nagylakról jött a jó hír: az ATIVIZIG befejezte az épülő ha-

tárítkelő környezetének fásítását és parkosítását. A 46-os út e szakasza rendkívül kopár és hangulattalan volt, a rossz talaj miatt nehezen él meg itt az erdő. A rossz talajviszonyoknak megfelelően válogatták össze a szakemberek a facsemeteket.

(1974)

Véradás után

● DM-információ

Az elmúlt hónapban Szegeden és környékén 1464 fő 615 liter vért adott a szegedi vradó állomás és a Vöröskereszt szervezésében. A B. V. Intézetben 39-en, a kereskedelmi raktárak dolgozói közül 1 fő, a Gabonakutató Intézetben 7-en, a Posta Oktatási Központjában 19-en, a Budalakk-nál 21-en, a Dél-magyarország szerkesztőségében 19-en, a Vám- és Pénzügyőrségnél 24-en, a Fábó Kft.-nél 7-en, az Alsó-Tiszavidéki Felügyelőségénél

20-an, a Ruhagyárban 50-en, a Démász-Délász-nál 25-en, a Centrum Kft.-nél 16-an, Csengelén 32-en, a Tejipari Vállalatnál 10-en, az Épületkezelő és Fenntartó Kft.-nél 9-en, Röskén 17-en, Kúbekházán 17-en, Mórhalmon 14-en, az MVK Kivitelezési Kft.-nél 14-en, a szegedi vradó állomáson 1076-an adtak vért. Februárban 33 szív-, 28 érműtétet és 2 vese-transzplantációt végeztek a szegedi klinikákon. Véradás minden szerdán 8 és 18, a többi napokon 8 és 13 között.

Atlaszbemutató

● Munkatársunktól!

Az újonnan megjelent Szeged és környéke városatlását mutatja be március 11-én 16 órától a József Attila Tudományegyetem aulájában a Firtás-Térkép Stúdió. A rendezvény díszvendégei: dr. Rácz Béla, a Szegedi Fel-

sőoktatási Szövetség elnöke és Novák István, Szeged Megyei Jogú Város főépítésze. A helyszínen digitális bemutatót és kedvezményes vásárt tartanak; az alkotókkal – Firtás Zoltánnal és Földi Katalinnal – Tandí Lajos beszélget.

Nőnap után

a NŐK HETE

csak 5 napig a **WSKER** diszkontjában!

SZEGED, TEXTILGYÁRI ÚT 3.
(Tel.: 62/472-338). Nyitva: h.-p.: 8-17 óráig, szo.: 9-12 óráig.

AKCIÓ

55% engedmény

EGYES CURVER HÁZTARTÁSI MŰANYAG ÁRUK: PL.: SZENNYESTARTÓK, SZEMETESÉK, EVŐESZKÖZTARTÓK, EVŐESZKÖZSZÁRÍTÓK, MŰANYAG DOBOZOK STB.

40% engedmény

HÁZTARTÁSI ÜVEG-, PORCELÁN-, EGYÉB MŰANYAG ÁRUK.

4 részes felmosógarnitúra több színben, csak most: 499 Ft helyett **350 Ft**